

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

946

Vragen van de leden **De Wit** en **Irrgang** (beiden SP) aan de ministers van Justitie en van Financiën over de *fraude rond een beleggingsfirma*. (Ingezonden 20 oktober 2008)

1

Wat is uw reactie op het bericht «OM liet aangifte Easy Life liggen»?¹ Is deze weergave van feiten juist?

2

Wat is de verklaring voor het feit dat niet eerder actie is ondernomen, nu er al eind 2005 klachten zijn ingediend bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de AFM direct vermoedt dat er sprake is van frauduleuze praktijken? Hoe wordt deze gang van zaken in de toekomst voorkomen?

3

Komt het vaker voor dat toezichthouder AFM aangifte doet, en dat het openbaar ministerie de zaak geruime tijd (in dit geval meer dan een jaar) laat liggen? Is het waar dat het OM de zaak eerst als te licht terzijde heeft geschoven, en dat deze beoordeling achteraf onjuist is gebleken? Wat vindt u hiervan?

4

Is er wel genoeg capaciteit en expertise bij het OM om dit soort zaken voortvarend op te pakken?

5

Is het waar dat de AFM nadat zij aangifte heeft gedaan, geen

mogelijkheden meer heeft, zoals het opleggen van een boete of het waarschuwen van beleggers, met als gevolg dat de instanties als het ware op elkaar zitten te wachten en er in de tussentijd niet wordt opgetreden en beleggers niet worden gewaarschuwd? Is dit in de toekomst te voorkomen? Zo ja, hoe?

6

Bent u van mening dat het OM en de AFM voldoende voortvarend hebben opgetreden in deze zaak? Zo niet, waardoor komt dat, en hoe is dat in de toekomst te voorkomen? Is de schade die gedupeerden hebben geleden niet hoger uitgevallen dan nodig was geweest, zoals de advocaat van de gedupeerde beleggers beweert?

¹ «OM liet aangifte Easy Life liggen», Financieel Dagblad, 16 oktober 2008.

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de minister van Financiën (Ontvangen 12 december 2008), zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 572

1 en 2

De AFM had niet direct het vermoeden dat er sprake was van frauduleuze praktijken. Het onderzoek van de AFM was erop gericht na te gaan of er sprake was van overtreding van artikel 3 Wet toezicht

effectenverkeer 1995 («Wte 1995»), het aanbieden van effecten aan het publiek zonder een algemeen verkrijgbaar en door de AFM goedgekeurd prospectus. In de loop van het onderzoek rees bij de AFM het vermoeden dat er mogelijk, naast een in omvang zeer beperkte, overtreding van artikel 3, eerste lid, Wte 1995, ook sprake was van oplichting. Om die reden is het dossier in november 2006 ingebracht in het tripartiete overleg en besproken tussen het OM, de AFM en de FIOD-ECD. Tijdens dat overleg is afgesproken dat de AFM aangifte tegen Easy Life Investments zou doen bij het OM. Dit is gebeurd op 27 februari 2007.

Het dossier en de aangifte boden op dat moment onvoldoende grond voor het aannemen van een strafrechtelijke verdenking; er was derhalve geen rechtvaardiging voor het doen van strafrechtelijk onderzoek. Wel was sprake van een onheldere structuur van (rechts)personen rondom Easy Life Investments en om die reden is besloten het bedrijf door de FIOD-ECD te laten volgen met gebruikmaking van open bronnen. In de loop van 2007 was er vervolgens aanleiding voor het in kaart brengen van geldstromen. Op dat moment ontstond er voldoende strafrechtelijke verdenking waardoor strafvorderlijke bevoegdheden konden worden

ingezet en historische gegevens van banken konden worden opgevraagd. Daarop is in een overleg tussen het OM, de Belastingdienst en de FIOD-ECD in november 2007 besloten een strafrechtelijk onderzoek in te stellen. Dit onderzoek heeft geresulteerd in de actie van 2 september 2008, waarbij doorzoekingen bij Easy Life Investments hebben plaatsgevonden.

3
Het OM kan niet in alle gevallen waarin door de AFM of anderen aangifte wordt gedaan direct strafvorderlijk optreden. Alvorens het OM en opsporingsinstanties als de FIOD-ECD van hun opsporingsbevoegdheden gebruik mogen maken, moet aan alle wettelijke vereisten zijn voldaan. In de zaak van Easy Life Investments hebben het OM en de FIOD-ECD het bedrijf actief gevolgd en is er opgetreden wanneer dat – strafvorderlijk gezien – mogelijk was. Gelet ook op het antwoord op vraag 2, zien wij geen aanleiding om te veronderstellen dat te laat of in eerste instantie onjuist is gehandeld.

4
Het OM heeft voldoende capaciteit en expertise om, binnen de kaders van de afspraken van de handhavings-arrangementen, aangiften van beleggingsfraude serieus te beoordelen en waar mogelijk en nodig tot vervolging over te gaan.

5
Onder de toentertijd geldende regelgeving (de Wet toezicht effectenverkeer 1995, hierna Wte 1995) kon de AFM op basis van artikel 48n Wte 1995 door middel van een openbare mededeling beleggers waarschuwen tegen verschillende overtredingen van de Wte 1995. Echter, het in artikel 48t Wte 1995 vastgelegde «una via-beginsel» betekent kort gezegd dat wanneer de AFM een dergelijke mededeling zou doen, strafvervolging ter zake van overtrading van de Wte 1995 niet meer mogelijk zou zijn. Teneinde de mogelijkheid tot strafvervolging niet op voorhand uit te sluiten, is ervoor gekozen de mededeling als bedoeld in artikel 48n Wte 1995 niet te doen. Van het op elkaar wachten of niet optreden is daarbij geen sprake. Onder de huidige wetgeving (Wet op het financieel toezicht, hierna: Wft) sluit een openbare mededeling

toekomstige strafvervolging overigens niet uit. De waarschuwing (openbare mededeling) heeft immers in de huidige wetgeving (afdeling 1.5.2 Wft) niet het karakter van een punitieve bestuursrechtelijke maatregel (straf). In toekomstige gevallen kan dus in beginsel zowel worden gewaarschuwd, als worden vervolgd.

6
De AFM is kort na ontvangst van het eerste signaal een onderzoek begonnen naar de activiteiten van Easy Life Investments. Toen in de loop van het onderzoek bleek dat er mogelijk sprake was van oplichting in de zin van artikel 326 Wetboek van Strafrecht, heeft de AFM zo snel mogelijk, in overleg met de relevante partners, aangifte gedaan. Zoals uit het voorgaande blijkt, kan worden geconcludeerd dat zowel door de AFM als door het OM voldoende voortvarend is opgetreden.